

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

**Συνοπτικός Οδηγός Σπουδών
ΠΜΣ Δημόσιο Δίκαιο και Δημόσια Πολιτική
2022-2023**

Περιεχόμενα

1.	Εισαγωγικά	3
2.	Ημερολόγιο ενεστώτος ακαδημαϊκού έτους	3
3.	Αντικείμενο του ΠΜΣ.....	4
4.	Μαθησιακά αποτελέσματα	4
5.	Εισαγωγή φοιτητριών και φοιτητών	5
6.	Διάρθρωση του ΠΜΣ και στάδια φοίτησης	6
7.	Αναγνώριση σπουδών	9
8.	Ανθρώπινο δυναμικό του ΠΜΣ.....	9
9.	Θεσμός Ακαδημαϊκής/ού Συμβούλου.....	12
10.	Βιβλιοθήκη και Εργαστήρια Υπολογιστών	13
11.	Υποστήριξη Φοιτητριών/τών με Αναπηρία.....	13
12.	Περιγραφές μαθημάτων του ΠΜΣ	14
13.	Ηλεκτρονική τάξη	19
14.	Συνοπτικά βιογραφικά σημειώματα μελών ΔΕΠ	19
15.	Χρήσιμοι διαδικτυακοί τόποι	25

1. Εισαγωγικά

Ο ανά χείρας Οδηγός Σπουδών αποσκοπεί να αναδείξει τα βασικά σημεία που είναι σκόπιμο να ληφθούν υπόψη από τις/τους υποψήφιες/ηφίους, αλλά και τις/τους φοιτήτριες/ητές και αναφέρονται στον τρόπο με τον οποίο έχει οργανωθεί και λειτουργεί το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Δημόσιο Δίκαιο και Δημόσια Πολιτική του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Γίνεται, εξάλλου, αναφορά στις παροχές του ΠΜΣ και τις υποδομές του.

2. Ημερολόγιο ενεστώτος ακαδημαϊκού έτους

Για τις φοιτήτριες και τους φοιτητές του Α' έτους

Α' εξάμηνο

Περίοδος διδασκαλίας: 17.10.2022-27.1.2023

Περίοδος εξετάσεων: 30.1.2023-24.2.2023

Β' εξάμηνο

Περίοδος διδασκαλίας: 27.2.2023-9.6.2023

Περίοδος εξετάσεων: 12.6.2023-30.6.2023

Δηλώσεις θεμάτων μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών

Εντός του Μαρτίου 2023 κατόπιν ανακοίνωσης

Περίοδος επαναληπτικών εξετάσεων

Εντός του Σεπτεμβρίου 2023

Για τις φοιτήτριες και τους φοιτητές του Β' έτους

Εξεταστική περίοδος

Παράδοση ενιαίου κειμένου διπλωματικής εργασίας στην/στον επιβλέπουσα/οντα:
2.12.2022

Παράδοση τελικού κειμένου διπλωματικής εργασίας στη Γραμματεία: 20.1.2023

Υποστήριξη διπλωματικής εργασίας: Εντός του Φεβρουαρίου 2023

Επαναληπτική εξεταστική περίοδος

Παράδοση ενιαίου κειμένου διπλωματικής εργασίας στην/στον επιβλέπουσα/οντα:
6.4.2023

Παράδοση τελικού κειμένου διπλωματικής εργασίας στη Γραμματεία: 11.5.2023

Υποστήριξη διπλωματικής εργασίας: Εντός του Ιουνίου 2023

3. Αντικείμενο του ΠΜΣ

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Δημόσιο Δίκαιο και Δημόσια Πολιτική του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης ιδρύθηκε το 1995 υπό τον τίτλο Κράτος και Δημόσια Πολιτική (βλ. την ΥΑ Φ.711/25/Β7/211/10 Απριλίου, ΦΕΚ Β΄ 298). Το 2014 αναμορφώθηκε και μετονομάστηκε σε Δημόσιο Δίκαιο και Δημόσια Πολιτική (βλ. την ΥΑ 206770/Ζ1/18 Δεκεμβρίου, ΦΕΚ Β΄ 3539), ενώ το 2018 επανιδρύθηκε με τον ίδιο τίτλο (βλ. την ΥΑ 831/2 Ιουλίου, ΦΕΚ Β΄ 3325), σύμφωνα με τους ορισμούς της κείμενης νομοθεσίας.

Βασική επιδίωξη του ΠΜΣ είναι η εμβάθυνση στις συμπληρωματικές γνωστικές περιοχές του δημόσιου δικαίου και της δημόσιας πολιτικής. Το Πρόγραμμα αποβλέπει στην ανάλυση και κατανόηση, μέσα από μια διεπιστημονική θεώρηση, των κυριότερων αλλαγών που συντελούνται στον ρόλο, τα νομικά θεμέλια και τους θεσμούς, στην οργάνωση και λειτουργία του σύγχρονου κράτους, καθώς και στην άσκηση των δημόσιων πολιτικών. Για τον λόγο αυτόν, το ανθρώπινο δυναμικό του καλύπτει, σε διδακτικό και ερευνητικό επίπεδο, ένα ευρύ φάσμα επιμέρους γνωστικών αντικειμένων. Αποδίδεται, έτσι, έμφαση στην ενότητα των κοινωνικών επιστημών και στη διεπιστημονικότητα, γεγονός που εξυπηρετεί τη φιλοσοφία που διέπει και το ίδιο το Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης.

Ο προσανατολισμός του ΠΜΣ είναι εκπαιδευτικός, ερευνητικός και επαγγελματικός. Αποσκοπεί στη μεταπτυχιακή εκπαίδευση στα πεδία του δημόσιου δικαίου και της δημόσιας πολιτικής, που αποτελεί εξάλλου το αναγκαίο βήμα για όσες και όσους ενδιαφέρονται να πραγματοποιήσουν και διδακτορικές σπουδές. Στοχεύει, επίσης, στην εξειδίκευση επιστημόνων που θα στελεχώσουν – ή που απασχολούνται ήδη σε – υπηρεσίες και οργανισμούς του ευρύτερου δημόσιου τομέα, προκειμένου να είναι σε θέση να υποστηρίξουν ενεργά τη διαμόρφωση, προώθηση και υλοποίηση αποτελεσματικών δημόσιων πολιτικών.

Η παρακολούθηση και αποφοίτηση από το Πρόγραμμα μπορεί, εξάλλου, να φανεί χρήσιμη και σε στελέχη του ιδιωτικού τομέα, τα οποία επιθυμούν να εξοικειωθούν με τη νομικοπολιτική πολλαπλότητα του σύγχρονου κράτους και να συνεισφέρουν, από τη θέση τους ως συμβούλων, εξωτερικών συνεργατών ή εμπειρογνομόνων, στην αντιμετώπιση σύνθετων προβλημάτων δημόσιας πολιτικής και στην προαγωγή σύγχρονων μεθόδων και τεχνικών διακυβέρνησης.

Αρμόδια όργανα για τη λειτουργία του ΠΜΣ Δημόσιο Δίκαιο και Δημόσια Πολιτική είναι η Συνέλευση του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης, η Συντονιστική Επιτροπή και η Διευθύντρια του Προγράμματος.

4. Μαθησιακά αποτελέσματα

Στο πλαίσιο του ΠΜΣ Δημόσιο Δίκαιο και Δημόσια Πολιτική οι φοιτήτριες και φοιτητές, μεταξύ άλλων, εξοικειώνονται με τα βασικότερα ζητήματα που αφορούν στο σύστημα

διακυβέρνησης της χώρας και τις διαδικασίες σχεδιασμού και λήψης αποφάσεων στα διάφορα πεδία της δημόσιας πολιτικής, είναι σε θέση να αποτιμήσουν τις συντελούμενες ή προτεινόμενες πολιτικοδιοικητικές μεταρρυθμίσεις και να αντιληφθούν τα διακυβεύματα στο πλαίσιο των σχέσεων κράτους - κοινωνίας.

Εκτός από τις γνώσεις και την εξειδίκευση που προσφέρονται, στόχο του ΠΜΣ συνιστά και η περαιτέρω ανάπτυξη των ερευνητικών δεξιοτήτων των φοιτητριών και φοιτητών (μεθοδολογία έρευνας, κριτική σκέψη και λόγος στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής ηθικής και δεοντολογίας, εξοικείωση με τη διεπιστημονική έρευνα και τη/τον χρήση/συνδυασμό διαφορετικών ερευνητικών εργαλείων).

Έχοντας ολοκληρώσει με επιτυχία το Πρόγραμμα, οι απόφοιτες/οι διαθέτουν πλέον τις κατάλληλες γνώσεις, τις απαιτούμενες ικανότητες και τις απαραίτητες δεξιότητες τόσο για την πραγματοποίηση περαιτέρω σπουδών στην Ελλάδα και την αλλοδαπή, όσο και για την επαγγελματική τους σταδιοδρομία – πρωταρχικώς σε φορείς και οργανώσεις της δημόσιας διοίκησης (συμπεριλαμβανομένης και της ευρωπαϊκής), όπως και στον χώρο της συμβουλευτικής και των επιχειρήσεων.

Τα αποτελέσματα έρευνας στις απόφοιτες και τους αποφοίτους του ΠΜΣ βρίσκονται αναρτημένα στην ιστοσελίδα του: http://dddp.pspa.uoa.gr/fileadmin/pspa.uoa.gr/uploads/Anakoinwseis/Report_KDP.pdf

5. Εισαγωγή φοιτητριών και φοιτητών

Το ΠΜΣ Δημόσιο Δίκαιο και Δημόσια Πολιτική απευθύνεται σε ευρύ κύκλο επιστημόνων. Σε αυτό γίνονται δεκτές/οί πτυχιούχοι των Τμημάτων Πολιτικών, Οικονομικών, Διοικητικών, και Νομικών Επιστημών, των Τμημάτων Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών, όπως επίσης των Σχολών Κοινωνικών και συναφών Επιστημών Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή αναγνωρισμένων ομοταγών Ιδρυμάτων της αλλοδαπής. Γίνονται επίσης δεκτές/οί απόφοιτες/οι Τμημάτων των μέχρι πρότινος Ανώτατων Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων με συναφή γνωστικά αντικείμενα. Αναγνωρίζεται, επιπλέον, η δυνατότητα υποβολής υποψηφιότητας για το Πρόγραμμα σε φοιτήτριες ή φοιτητές που οφείλουν έως δύο (2) μαθήματα – υπό την προϋπόθεση ότι θα καταστούν πτυχιούχοι στην αμέσως επόμενη εξεταστική περίοδο.

Οι υποψήφιοι και οι υποψήφιοι που συγκεντρώνουν τις απαραίτητες προϋποθέσεις συμμετοχής, όπως αυτές περιλαμβάνονται κάθε νέο ακαδημαϊκό έτος στη σχετική προκήρυξη, καλούνται σε προφορική συνέντευξη. Ο ειδικότερος προγραμματισμός και οι συναφείς ανακοινώσεις και αποφάσεις της Συντονιστικής Επιτροπής / Επιτροπής Επιλογής για κάθε φάση της διαδικασίας αναρτώνται στον δικτυακό τόπο του ΠΜΣ. Το αυξανόμενο ενδιαφέρον που συναντάται, επιτρέπει την επιλογή φοιτητριών και φοιτητών με υψηλές προδιαγραφές από ευρεία δεξαμενή υποψηφίων.

Η παρακολούθηση του ΠΜΣ συνεπάγεται συνεισφορά ανταποδοτικού χαρακτήρα για την κάλυψη των αναγκαίων λειτουργικών εξόδων, η οποία ανέρχεται στο ποσό των επτακοσίων (700,00) ευρώ.

Οι κανόνες που διέπουν το Πρόγραμμα αποτυπώνονται στην Απόφαση επανίδρυσής του (βλ. ΥΑ 831/2 Ιουλίου 2018, ΦΕΚ Β΄ 3325) και στον Κανονισμό Σπουδών, και βρίσκονται αναρτημένοι στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ: <http://dddp.pspa.uoa.gr/ypoxrewseis-foithwn.html>

6. Διάρθρωση του ΠΜΣ και στάδια φοίτησης

Στο πλαίσιο του ΠΜΣ Δημόσιο Δίκαιο και Δημόσια Πολιτική κάθε ακαδημαϊκό έτος προγραμματίζεται και οργανώνεται η υποδοχή των νεοεισερχόμενων φοιτητριών/τών, κατά την οποία τόσο η/ο Διευθύντρια/υντής όσο και καθηγήτριες/ητές του Προγράμματος καθώς και το αρμόδιο στέλεχος για τη διοικητική και τεχνική υποστήριξη παρέχουν την απαραίτητη ενημέρωση για το πρόγραμμα σπουδών.

Το ΠΜΣ διαρκεί δεκαοκτώ (18) μήνες. Προκειμένου για την απόκτηση του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) απαιτείται η επιτυχής παρακολούθηση οκτώ (8) μαθημάτων, ήτοι τεσσάρων (4) υποχρεωτικών μαθημάτων και τεσσάρων (4) μαθημάτων επιλογής, που είναι καταναμεμένα σε δύο (2) εξάμηνα σπουδών, καθώς και η εκπόνηση και επιτυχής υποστήριξη διπλωματικής εργασίας. Έτσι, ο γενικός βαθμός του ΔΜΣ ισούται με τον μέσο όρο από το άθροισμα των βαθμών των οκτώ (8) μαθημάτων και της διπλωματικής εργασίας επί τέσσερα (x 4).

Συγκεκριμένα, κατά το Α΄ εξάμηνο τίθενται οι βάσεις μέσω ενός κοινού κορμού μαθημάτων, ο οποίος συνίσταται στα ακόλουθα τέσσερα (4) υποχρεωτικά μαθήματα:

Ιστορική Διαμόρφωση και Σύγχρονη Εξέλιξη του Συνταγματικού Κράτους

Ευρωπαϊκό Δημόσιο Δίκαιο και Ευρωπαϊκή Ενοποίηση

Σχεδιασμός και Ανάλυση της Δημόσιας Πολιτικής

Οργάνωση και Λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης

Κατά το Β΄ εξάμηνο προσφέρονται πιο εξειδικευμένα μαθήματα, σε επιλεγμένα πεδία Δημόσιου Δικαίου και Δημόσιας Πολιτικής. Οι φοιτήτριες/ητές καλούνται να επιλέξουν τέσσερα (4) μαθήματα επιλογής από μια 'δεξαμενή' επτά (7) μαθημάτων. Αυτά έχουν ως ακολούθως:

Θεσμοί και Πολιτικές Προστασίας των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο)

Ρυθμιστικές Πολιτικές

Τοπική Αυτοδιοίκηση

Θεσμοί και Πολιτικές Προστασίας του Περιβάλλοντος

Επίκαιρα Θέματα Δημόσιας Διοίκησης

Επίκαιρα Θέματα Δημοσίου Δικαίου

Επίκαιρα Θέματα Δημόσιας Πολιτικής

Οι δηλώσεις των μαθημάτων του εαρινού εξαμήνου πραγματοποιούνται στο τέλος του χειμερινού. Με απόφαση της Συντονιστικής Επιτροπής επιτρέπεται η αντικατάσταση ενός (1) από τα μαθήματα επιλογής, με μάθημα άλλου ΠΜΣ του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του ΕΚΠΑ.

Το ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας ανακοινώνεται στην αρχή εκάστου εξαμήνου. Η διδασκαλία των μαθημάτων που πραγματοποιείται διά ζώσης στην ελληνική γλώσσα, λαμβάνει χώρα κυρίως κατά τις απογευματινές ώρες, ώστε να διευκολύνονται, κατά το δυνατόν, οι εργαζόμενες/οι φοιτήτριες/ητές. Η παρακολούθηση των παραδόσεων είναι υποχρεωτική.

Επίσης ως υποχρεωτική έχει οριστεί η συμμετοχή φοιτητριών και φοιτητών σε διαλέξεις και σεμινάρια, τα οποία προσφέρονται και πραγματοποιούνται πέραν των μαθημάτων που συμπεριλαμβάνονται στο πρόγραμμα σπουδών – όπου οι προσκεκλημένες/οι εισηγήτριες/ητές αναλύουν κριτικά θέματα σχετικά με τα γνωστικά αντικείμενα του Προγράμματος (περισσότερες πληροφορίες για τις εκδηλώσεις που έχουν λάβει χώρα σε συνεργασία με το Εργαστήριο Διοικητικών Επιστημών του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης βρίσκονται αναρτημένες στην ιστοσελίδα του: https://www.pspa.uoa.gr/ereyna/ergastirio_dioikitikon_epistimon/epistimonikes_ekdilosais/).

Στο τέλος κάθε εξαμήνου οι φοιτήτριες/ητές που είναι εγγεγραμμένες/οι στο εκάστοτε μάθημα μπορούν να προβούν στην αξιολόγησή του. Η διαδικασία είναι ανώνυμη και δεν υπάρχει τρόπος ταυτοποίησης των συμμετεχουσών και συμμετεχόντων, καθώς το σύστημα παράγει μόνο συνολικά στατιστικά στοιχεία ανά ερώτηση. Η αξιολόγηση μαθημάτων και διδασκουσών/όντων δεν έχει υποχρεωτικό χαρακτήρα για τις/τους φοιτήτριες/ητές. Η ενημέρωση για τη διεξαγωγή της πραγματοποιείται εγκαίρως από το διδακτικό προσωπικό στις παραδόσεις, αλλά και με ανακοινώσεις στον δικτυακό χώρο του ΠΜΣ ή/και στις ηλεκτρονικές τάξεις των μαθημάτων. Στο τέλος της διαδικασίας τα αποτελέσματα που εξάγονται ανά μάθημα, γνωστοποιούνται στα μέλη του διδακτικού προσωπικού, και αποτελούν αντικείμενο αξιοποίησης από τη Διοίκηση του ΠΜΣ και την Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜΕΑ) του Τμήματος.

Σε ό,τι αφορά το εξεταστικό σύστημα που ακολουθείται στο Πρόγραμμα, μέθοδο αξιολόγησης των φοιτητριών και φοιτητών αποτελεί η εξέταση των διδαχθέντων μαθημάτων στο τέλος κάθε εξαμήνου (κατά τους μήνες Φεβρουάριο και Ιούνιο), ενώ τον Σεπτέμβριο της ίδιας ακαδημαϊκής χρονιάς διεξάγονται οι επαναληπτικές εξετάσεις για το σύνολο των μαθημάτων, στα οποία οι φοιτήτριες/ητές δεν προσήλθαν ή δεν έλαβαν προβιβάσιμο βαθμό. Επιτυχούσα/ών στην εξέταση κάθε

μαθήματος θεωρείται όποια/ος συγκεντρώνει το ήμισυ τουλάχιστον των διδακτικών μονάδων που αντιστοιχούν σε αυτό (λ.χ. σε μάθημα δέκα διδακτικών μονάδων, εκείνη/ος που συγκεντρώνει βαθμό τουλάχιστον 5/10).

Κατά κύριο λόγο οι εξετάσεις είναι γραπτές, χρησιμοποιούνται δε και εναλλακτικές μέθοδοι, όπως είναι η εκπόνηση και παρουσίαση ομαδικής ή ατομικής εργασίας που θεωρείται απαλλακτική. Σε κάθε περίπτωση, για την τελική αξιολόγηση της απόδοσης των μεταπτυχιακών φοιτητριών/τών λαμβάνεται υπόψη και η συμμετοχή στο μάθημα με υποχρεωτική ή προαιρετική (κατά περίπτωση) εργασία, προκειμένου οι φοιτήτριες και φοιτητές να αποκτούν τις απαραίτητες γνώσεις και τις απαιτούμενες δεξιότητες, όπως είναι η επεξεργασία της βιβλιογραφίας, η διεξαγωγή έρευνας, η προετοιμασία μιας παρουσίασης ή/και η συνεργασία σε ομάδες.

Η φοίτηση στο Πρόγραμμα ολοκληρώνεται με τη συγγραφή και την επιτυχή προφορική υποστήριξη της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, η έκταση της οποίας είναι είκοσι χιλιάδες (20.000) λέξεις. Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές του ΠΜΣ καλούνται να ακολουθήσουν τις προϋποθέσεις εκπόνησης μιας επιστημονικής εργασίας, η οποία χρειάζεται να διαθέτει την απαιτούμενη πρωτοτυπία.

Η δήλωση του θέματος της διπλωματικής εργασίας και της/του επιβλέπουσας/οντος καθηγήτριας/ητή (η συμφωνία της/του οποίας/ου θα πρέπει να έχει εκ των προτέρων διασφαλιστεί) γίνεται στην αρχή του Β' εξαμήνου. Εν συνεχεία, σύμφωνα με το δηλωθέν θέμα, η Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ ορίζει για κάθε φοιτήτρια/ητή εξεταστική επιτροπή, αποτελούμενη από τρεις (3) καθηγήτριες/ητές, με τη συνεργασία των οποίων διεξάγεται η έρευνα, ενώ κατ' αυτόν τον τρόπο διασφαλίζεται η διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της διπλωματικής εργασίας. Ολοκληρωμένο κείμενο της εργασίας παραδίδεται στην/στον επιβλέπουσα/οντα μέχρι τον Δεκέμβριο (Γ' εξάμηνο). Ακολουθεί η πρώτη συνολική εκτίμησή της με ενδεχόμενες παρατηρήσεις και υποδείξεις προς διόρθωση. Η προθεσμία της τελικής παράδοσης ορίζεται τον μήνα Ιανουάριο. Ακολουθεί υποστήριξη της διπλωματικής εργασίας προφορικά ενώπιον της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής. Σε περίπτωση απόρριψης, η φοιτήτρια ή ο φοιτητής μπορεί να επανέλθει με εκ νέου επεξεργασμένο κείμενο με προθεσμία παράδοσής του κατά τον μήνα Μάιο. Η οριστική απόρριψη, όμως, της διπλωματικής εργασίας συνεπάγεται και τη διαγραφή από το Πρόγραμμα. Λόγο διαγραφής από το ΠΜΣ συνιστά, πάντως, και η μη υποβολή διπλωματικής εργασίας εντός της προθεσμίας του Μαΐου.

Οδηγίες για τη συγγραφή της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας βρίσκονται αναρτημένες στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ: <http://dddp.pspa.uoa.gr/programma-spoydwn/diplwmatikh-ergasia-g-e3amhnoy.html>

Το οριστικό κείμενο τα διπλωματικής εργασίας περιλαμβάνεται στο ψηφιακό αποθετήριο ΠΕΡΓΑΜΟΣ του Ιδρύματος, προκειμένου να δημοσιοποιηθεί το αποτέλεσμα της προσπάθειας από μέρους τής/τού φοιτήτριας/ητή και της εποπτείας από πλευράς τής/τού επιβλέπουσας/οντος.

7. Αναγνώριση σπουδών

Το ΠΜΣ Δημόσιο Δίκαιο και Δημόσια Πολιτική έχει υιοθετήσει το Σύστημα Μεταφοράς και Συσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων (ECTS) με την αντιστοίχιση που ακολουθεί:

επτάμισι (7,5) ECTS ανά μάθημα

τριάντα (30) ECTS η διπλωματική εργασία (7,5 x 4)

τριάντα (30) ECTS ανά εξάμηνο

εξήντα (60) ECTS ανά ακαδημαϊκό έτος

ενενήντα (90) ECTS για τη λήψη του μεταπτυχιακού τίτλου σε ενάμισι (1,5) έτος σπουδών.

8. Ανθρώπινο δυναμικό του ΠΜΣ

Γεωργία Γιαννακούρου

Βαθμίδα: Καθηγήτρια

Τομέας: Διοικητικής Επιστήμης και Δημοσίου Δικαίου

Γνωστικό αντικείμενο: Δίκαιο και Πολιτικές Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιβάλλοντος

Τηλέφωνο γραφείου: 210 368 8954

Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: gegianna@pspa.uoa.gr

Ταχυδρομική διεύθυνση: Θεμιστοκλέους 6 & Γαμβέττα (5^{ος} όροφος, γραφείο 43), 10678 Αθήνα

Αντώνιος Μακρυδημήτρης

Βαθμίδα: Ομότιμος Καθηγητής

Τομέας: Διοικητικής Επιστήμης και Δημοσίου Δικαίου

Γνωστικό αντικείμενο: Διοικητική Επιστήμη

Τηλέφωνο επικοινωνίας: 210 368 8921

Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: amakridimitris@pspa.uoa.gr

Ταχυδρομική διεύθυνση: Θεμιστοκλέους 6 & Γαμβέττα (6^{ος} όροφος, γραφείο 54), 10678 Αθήνα

Αντώνιος Μεταξάς

Βαθμίδα: Αναπληρωτής Καθηγητής

Τομέας: Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών

Γνωστικό αντικείμενο: Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Τηλέφωνο επικοινωνίας: 210 368 8969

Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: ametaxas@pspa.uoa.gr

Ταχυδρομική διεύθυνση: Θεμιστοκλέους 6 & Γαμβέττα (5^{ος} όροφος, γραφείο 48), 10678 Αθήνα

Μαρία-Ηλιάννα Πραβίτα

Διευθύντρια του ΠΜΣ

Βαθμίδα: Επίκουρη Καθηγήτρια

Τομέας: Διοικητικής Επιστήμης και Δημοσίου Δικαίου

Γνωστικό αντικείμενο: Διοικητική Επιστήμη

Τηλέφωνο επικοινωνίας: 210 368 8927

Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: mpravita@pspa.uoa.gr

Ταχυδρομική διεύθυνση: Θεμιστοκλέους 6 & Γαμβέττα (5^{ος} όροφος, γραφείο 48), 10678 Αθήνα

Καλλιόπη Σπανού

Μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ

Διευθύντρια του Τομέα Διοικητικής Επιστήμης και Δημοσίου Δικαίου, Διευθύντρια του Εργαστηρίου Διοικητικών Επιστημών του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης

Βαθμίδα: Καθηγήτρια

Τομέας: Διοικητικής Επιστήμης και Δημοσίου Δικαίου

Γνωστικό αντικείμενο: Διοικητική Επιστήμη με ιδιαίτερη αναφορά στην Οργάνωση και Λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης

Τηλέφωνο επικοινωνίας: 210 368 8904

Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: kspanou@pspa.uoa.gr

Ταχυδρομική διεύθυνση: Θεμιστοκλέους 6 & Γαμβέττα (5^{ος} όροφος, γραφείο 46), 10678 Αθήνα

Γεώργιος Σωτηρέλης

Μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ

Βαθμίδα: Καθηγητής

Τομέας: Διοικητικής Επιστήμης και Δημοσίου Δικαίου

Γνωστικό αντικείμενο: Συνταγματικό Δίκαιο

Τηλέφωνο επικοινωνίας: 210 368 8932

Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: sotireli@pspa.uoa.gr

Ταχυδρομική διεύθυνση: Θεμιστοκλέους 6 & Γαμβέττα (6^{ος} όροφος, γραφείο 52), 10678 Αθήνα

Ιωάννης Τασόπουλος

Βαθμίδα: Καθηγητής

Τομέας: Διοικητικής Επιστήμης και Δημοσίου Δικαίου

Γνωστικό αντικείμενο: Δημόσιο Δίκαιο

Τηλέφωνο επικοινωνίας: 210 368 8923

Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: itassop@pspa.uoa.gr

Ταχυδρομική διεύθυνση: Θεμιστοκλέους 6 & Γαμβέττα (6^{ος} όροφος, γραφείο 49), 10678 Αθήνα

Νικόλαος-Κομνηνός Χλέπας

Μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ

Διευθυντής του Κέντρου Μελετών Ελληνικού και Ευρωπαϊκού Δημοσίου Δικαίου (Ιστορία, Αρχές, Θεσμοί, Δικαιώματα) του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης

Βαθμίδα: Καθηγητής

Τομέας: Διοικητικής Επιστήμης και Δημοσίου Δικαίου

Γνωστικό αντικείμενο: Περιφερειακή Διοίκηση και Αυτοδιοίκηση

Τηλέφωνο επικοινωνίας: 210 368 8937

Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: chlepanike@pspa.uoa.gr

Ταχυδρομική διεύθυνση: Θεμιστοκλέους 6 & Γαμβέττα (6^{ος} όροφος, γραφείο 53), 10678 Αθήνα

Χαράλαμπος Χρυσανθάκης

Μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ

Πρόεδρος του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης

Βαθμίδα: Καθηγητής

Τομέας: Διοικητικής Επιστήμης και Δημοσίου Δικαίου

Γνωστικό αντικείμενο: Διοικητικό Δίκαιο - Διοικητικοί Θεσμοί

Τηλέφωνο επικοινωνίας: 210 368 8922

Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: chchr@pspa.uoa.gr

Ταχυδρομική διεύθυνση: Θεμιστοκλέους 6 & Γαμβέττα (6^{ος} όροφος, γραφείο 49), 10678 Αθήνα

Μάγια Στογιάνοβα

Διοικητική και Τεχνική υποστήριξη του ΠΜΣ

Μέλος Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (ΕΤΕΠ)

Βαθμίδα: Α΄

Τομέας: Διοικητικής Επιστήμης και Δημοσίου Δικαίου

Τηλέφωνο επικοινωνίας: 210 368 8967

Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: mavastoyan@pspa.uoa.gr

Ταχυδρομική διεύθυνση: Θεμιστοκλέους 6 & Γαμβέττα (5^{ος} όροφος, γραφείο 48), 10678 Αθήνα

Μαρία Μητροπούλου

Γραμματεία Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης

Τηλέφωνο επικοινωνίας: 210 368 8919

Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: msc-phd@pspa.uoa.gr

Ταχυδρομική διεύθυνση: Θεμιστοκλέους 6 & Γαμβέττα (2^{ος} όροφος, γραφείο 2), 10678 Αθήνα

9. Θεσμός Ακαδημαϊκής/ού Συμβούλου

Οι μεταπτυχιακές φοιτήτριες και μεταπτυχιακοί φοιτητές με την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους κατανέμονται σε ομάδες με μία/έναν υπεύθυνη/ο καθηγήτρια/ητή, στην/ον οποία/ο έχουν τη δυνατότητα να απευθύνονται για ζητήματα που αφορούν στο πρόγραμμα, την επιλογή των μαθημάτων, τη διπλωματική εργασία, όπως επίσης για οτιδήποτε σχετίζεται με την οργάνωση των σπουδών και τη λειτουργία του ΠΜΣ. Ειδικότερα, η/ο Ακαδημαϊκή/ός Σύμβουλος καθοδηγεί και υποστηρίζει τις/τους φοιτήτριες/ητές παρέχοντας ποικίλες συμβουλές αναφορικά με το Πρόγραμμα και την πιθανή περαιτέρω εξέλιξη των σπουδών τους. Η υπηρεσία αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο της ορθής εκπαιδευτικής διαδικασίας που διαμορφώνει τις κατάλληλες συνθήκες αποτελεσματικής μετάδοσης της γνώσης χωρίς όμως να παραμελεί την ανάγκη της επικοινωνίας και υποστήριξης για άλλα θέματα που πιθανόν να απασχολούν τις/τους φοιτήτριες/ητές.

Σε κάθε περίπτωση, όλα τα μέλη του Τομέα Διοικητικής Επιστήμης και Δημοσίου Δικαίου του Τμήματος βρίσκονται στη διάθεση των μεταπτυχιακών φοιτητριών και φοιτητών, είναι δε πρόθυμα να απαντήσουν σε ειδικότερα ερωτήματα και

προβληματισμούς σε σχέση με τις μεταπτυχιακές σπουδές και να καθοδηγήσουν τις/τους φοιτήτριες/ητές, προκειμένου η φοίτησή τους να καταστεί όσο το δυνατόν πιο παραγωγική.

10. Βιβλιοθήκη και Εργαστήρια Υπολογιστών

Η βιβλιοθήκη της Σχολής Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών που εξυπηρετεί τα Τμήματα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης, Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, Τουρκικών Σπουδών και Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών, Κοινωνιολογίας, στεγάζεται στο κτίριο της οδού Αιόλου 42-44 & Κολοκοτρώνη (5^{ος} και 6^{ος} όροφος) στο Μοναστηράκι.

Αποτελείται από αναγνωστήρια με εξήντα πέντε (65) θέσεις μελέτης κατανεμημένες και στους δύο (2) ορόφους, χώρο ηλεκτρονικών υπολογιστών με έξι (6) σταθμούς αναζήτησης στον κατάλογο OPAC και πρόσβαση στο διαδίκτυο, τμήμα δανεισμού και διαδανεισμού, τμήμα επεξεργασίας υλικού και τμήμα πληροφοριακής παιδείας. Η βιβλιοθήκη είναι εξοπλισμένη με έναν (1) σταθμό εργασίας για την υποστήριξη Φοιτητών με Αναπηρίες (ΦμεΑ) – και συγκεκριμένα φοιτητριών και φοιτητών με τυφλότητα, μειωμένη όραση και κινητικές αναπηρίες στα άνω άκρα.

Φιλοξενεί περίπου πενήντα οκτώ χιλιάδες πεντακόσιους (58.500) τόμους βιβλίων που χρονολογούνται από τις αρχές του 19^{ου} αιώνα έως σήμερα και χωρίζονται σε παλαιά και νέα συλλογή. Έχει επτακόσιους είκοσι (720) τίτλους περιοδικών που καλύπτουν όλο το φάσμα των κοινωνικών επιστημών σε έντυπη μορφή, εκ των οποίων τέσσερις (4) τίτλοι εξακολουθούν να έρχονται σε έντυπη μορφή, ενώ οι περισσότεροι πλέον είναι αναζητήσιμοι ηλεκτρονικά. Οι διδάσκουσες/οντες και οι βιβλιοθηκονόμοι καταβάλλουν μεγάλη προσπάθεια για τον συνεχή εμπλουτισμό της με νέους τίτλους.

Περισσότερες πληροφορίες και στοιχεία επικοινωνίας βρίσκονται αναρτημένα στην ιστοσελίδα της Βιβλιοθήκης: <http://www.lib.uoa.gr/bibliothikes-scholon/oikonomikon-kai-politikon-epistimon.html>

Υπάρχουν δύο (2) εργαστήρια υπολογιστών. Ο ηλεκτρονικός εξοπλισμός συνίσταται συνολικά από τριάντα τρεις (33) Υπολογιστές, εκ των οποίων οι είκοσι (20) στην Αιόλου 42-44 λειτουργούν με Windows XP και οι δεκατρείς (13) στη Θεμιστοκλέους 6 λειτουργούν με Windows 7. Η πρόσβαση στο Διαδίκτυο γίνεται μέσω του δικτύου του Πανεπιστημίου. Η βιβλιοθήκη λογισμικού περιλαμβάνει: Microsoft Office, MATLAB και SPSS.

Οι φοιτήτριες και φοιτητές έχουν πρόσβαση στα εργαστήρια πληροφορικής σε ημέρες και ώρες που ανακοινώνονται.

11. Υποστήριξη Φοιτητριών/τών με Αναπηρία

Για τις/τους ΦμεΑ και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, λειτουργεί στο ΕΚΠΑ Μονάδα

Προσβασιμότητας Φοιτητών με Αναπηρία, η οποία αποσκοπεί να διασφαλίσει στην πράξη την ισότιμη πρόσβαση στις ακαδημαϊκές σπουδές των φοιτητριών και φοιτητών με διαφορετικές ικανότητες και απαιτήσεις, μέσω της παροχής προσαρμογών στο περιβάλλον, υποστηρικτικών τεχνολογιών πληροφορικής, υπηρεσιών πρόσβασης, καθώς και συμβουλευτικών, ψυχολογικών και εκπαιδευτικών.

Στόχος είναι να ικανοποιηθούν βασικές ανάγκες και απαιτήσεις των ΦμεΑ, όπως η διαπροσωπική επικοινωνία με τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας, η συγγραφή σημειώσεων και εργασιών, η πρόσβαση στις πανεπιστημιακές κτιριακές εγκαταστάσεις, στο εκπαιδευτικό υλικό, στον πίνακα και τις προβολές της αίθουσας διδασκαλίας, στις εξετάσεις και στο περιεχόμενο του διαδικτύου.

Περισσότερες πληροφορίες και στοιχεία επικοινωνίας βρίσκονται αναρτημένα στην ιστοσελίδα της ΜοΠροΦμεΑ: <http://access.uoa.gr>

12. Περιγραφές μαθημάτων του ΠΜΣ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

101 Ιστορική Διαμόρφωση και Σύγχρονη Εξέλιξη του Συνταγματικού Κράτους

Διδάσκων: Γ. Σωτηρέλης

Ο στόχος του μαθήματος είναι γενικά η εξοικείωση με τη σύγχρονη θεματική για τον διαρκώς μεταλλασσόμενο νομικοπολιτικό ρόλο του συνταγματικού κράτους, υπό το πρίσμα των ραγδαίων αλλαγών που συντελούνται τόσο σε παγκόσμιο επίπεδο (παγκοσμιοποίηση) όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο (ευρωπαϊκή ολοκλήρωση). Μετά από ορισμένα βασικά εισαγωγικά μαθήματα, στα οποία αναλύονται, ιδίως, οι ιστορικές καταβολές και η εξελικτική πορεία των θεμελιωδών αρχών και των οργανωτικών βάσεων του ευρωπαϊκού συνταγματισμού, με αφετηρία τον ευρωπαϊκό διαφωτισμό και με ιδιαίτερη έμφαση στον συμβολικό και ουσιαστικό ρόλο της Γαλλικής Επανάστασης (1789), η διδασκαλία επικεντρώνεται αφ' ενός μεν στην παρουσίαση των βασικών χαρακτηριστικών του μεταπολεμικού συνταγματικού κράτους αφ' ετέρου δε στις πρόσφατες, με συμβολική αφετηρία την πτώση του τείχους του Βερολίνου (1989), διεθνείς και ευρωπαϊκές εξελίξεις, που επηρεάζουν αποφασιστικά τη δομή και την λειτουργία του. Ιδιαίτερα εξετάζονται οι κρίσιμες υπερεθνικές προκλήσεις για το συνταγματικό κράτος, λόγω του φαινομένου της παγκοσμιοποίησης και των επιπτώσεών του, καθώς και οι συνακόλουθες μεταλλάξεις του εξουσιαστικού φαινομένου, που οδηγούν σε νέες μορφές οργανωτικής και νομικοπολιτικής μετεξέλιξης κρίσιμων συνταγματικών θεσμών, σε σημαντικές ανακατατάξεις στο πεδίο των θεμελιωδών δικαιωμάτων αλλά και σε αναστοχαστική προσέγγιση του ίδιου του σύγχρονου συνταγματισμού. Το μάθημα διδάσκεται με τη μορφή σεμιναρίου.

102 Ευρωπαϊκό Δημόσιο Δίκαιο και Ευρωπαϊκή Ενοποίηση

Διδάσκων: Αντ. Μεταξάς

Ενώ παλαιότερα η διδασκαλία του Ευρωπαϊκού Δικαίου έκανε τη διάκριση μεταξύ Θεσμικού Ευρωπαϊκού Δικαίου (μελέτη των θεσμών και του κανονιστικού συστήματος της ΕΕ) και Ουσιαστικού Ευρωπαϊκού Δικαίου (μελέτη των κανόνων που στηρίζουν τις πολιτικές και της ΕΕ), η εξέλιξη του ενωσιακού οικοδομήματος και η πορεία προς την πολιτική ενοποίηση οδήγησαν σε μια αλλαγή ορολογίας. Το μάθημα φιλοδοξεί να διερευνήσει τις θεωρητικές προϋποθέσεις ανάδυσης ενός Ευρωπαϊκού Δημοσίου Δικαίου, μέσα από μια 'συνταγματική' ανάγνωση της ΕΕ και της ενωσιακής έννομης τάξης, δηλαδή με εργαλεία της συνταγματικής θεωρίας. Με αυτήν τη βάση, το μάθημα πραγματεύεται ζητήματα όπως αυτό της νομιμοποίησης, της δημοκρατίας, της σχέσης ευρωπαϊκής και εθνικών εννόμων τάξεων, του σεβασμού της εθνικής ταυτότητας, της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην ΕΕ.

Το μάθημα αποσκοπεί στην κριτική κατανόηση των μηχανισμών της ευρωπαϊκής ενοποίησης και στην ανάδειξη των κεντρικών προβλημάτων που θέτει το ενωσιακό κανονιστικό και πολιτικό σύστημα σε σχέση με βασικές παραδοχές του ευρωπαϊκού συνταγματικού πολιτισμού.

103 Σχεδιασμός και Ανάλυση της Δημόσιας Πολιτικής

Διδάσκουσα: Κ. Σπανού

Το μάθημα εμβαθύνει στα θέματα που τίθενται κατά την ανάπτυξη της δημόσιας δράσης σε ποικίλα πεδία. Εξετάζει διάφορες όψεις της δημόσιας πολιτικής μέσα από τη διεθνή βιβλιογραφία, κλασική και πρόσφατη. Αναδεικνύεται ότι οι δημόσιες πολιτικές ως παράγωγο του πολιτικοδιοικητικού συστήματος βρίσκονται σε άμεση αλληλεπίδραση με την κοινωνία, με ιδέες, αξίες και πεποιθήσεις ενώ υπόκεινται σε ανάγκες νομιμοποίησης. Η συγκρότηση της πολιτικής ατζέντας, οι διαδικασίες λήψης της απόφασης και ο ρόλος του θεσμικού και κοινωνικού περιβάλλοντος, των ομάδων συμφερόντων, κ.λπ. εξετάζονται από διαφορετικές θεωρητικές οπτικές, σε μια προσπάθεια ολοκληρωμένης αντίληψης των επιστημονικών προβληματισμών γύρω από τους παράγοντες που δυναμικά επηρεάζουν τον κύκλο της δημόσιας πολιτικής.

104 Οργάνωση και Λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης

Διδάσκοντες: Αντ. Μακρυδημήτρης, Μ.-Ηλ. Πραβίτα

Πρωταρχική επιδίωξη της σειράς των μαθημάτων είναι να εκθέσει κριτικά και να συζητήσει με τις φοιτήτριες και τους φοιτητές ορισμένες από τις βασικότερες θεσμικές δομές και πρακτικές στο πεδίο της δημόσιας διοίκησης. Αντικείμενο των εισηγήσεων είναι η συστηματική ανάλυση του ρόλου της δημόσιας διοίκησης στην οικονομική και κοινωνική συγκυρία, οι κύριες δράσεις και λειτουργίες που αναλαμβάνονται και διεκπεραιώνονται στη δημόσια σφαίρα, η συμβολή της

Διοίκησης στα συστήματα διακυβέρνησης, τα αποτελέσματα και τις πολιτικές που αυτά παράγουν και εφαρμόζουν, όπως επίσης η νέα μεθοδολογία διοίκησης δημόσιων οργανισμών και υπηρεσιών, η οποία προσιδιάζει στη φύση και την αποστολή τους. Συναφώς, διερευνώνται οι προϋποθέσεις για την αποτελεσματική, αλλά και την ποιοτική (περιλαμβανομένης της ηθικής και της νομιμότητας) διοικητική δράση στην παρούσα φάση της ιστορικής δυναμικής, καθώς και της διεθνούς συνεργασίας.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

201 Θεσμοί και Πολιτικές Προστασίας των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο)

Διδάσκων: Χ. Χρυσανθάκης

Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζονται οι βασικές έννοιες καθώς και η γένεση και εξέλιξη του δικαίου της προστασίας των δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Μετά την εισαγωγική προσέγγιση εξετάζεται η Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), η οποία ερμηνεύεται κατ' άρθρον υπό το φως της πλούσιας νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ). Η διδασκαλία του μαθήματος αποσκοπεί στην κατανόηση της οργάνωσης και λειτουργίας της ΕΣΔΑ, καθώς επίσης του νομικού καθεστώτος που διέπει τα επιμέρους δικαιώματα, τα οποία προστατεύει η ΕΣΔΑ και τα πρόσθετα πρωτόκολλά της. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος η/ο φοιτήτρια/ητής κατανοεί τις βασικές έννοιες και ρυθμίσεις της ΕΣΔΑ, αποκτά εξοικείωση με τη νομολογία του ΕΔΔΑ και αναπτύσσει δεξιότητες ατομικής ή και συλλογικής έρευνας στο οικείο πεδίο.

202 Ρυθμιστικές Πολιτικές

Διδάσκουσα: Κ. Σπανού

Η ρύθμιση αποτελεί κεντρική λειτουργία του κράτους και εκφράζεται μέσα από την ανάπτυξη των ρυθμιστικών πολιτικών. Το εύρος και οι μορφές της θέτουν κρίσιμα ερωτήματα που αφορούν τις σχέσεις κράτους - αγοράς - κοινωνίας και τα οποία εμφανίζουν σημαντικές φιλοσοφικές και ιδεολογικοπολιτικές προεκτάσεις.

Στο μάθημα εξετάζονται οι διάφορες μορφές ρυθμιστικής παρέμβασης του κράτους. Συμπεριλαμβάνεται η συγκριτική τους διάσταση μέσα από την εξέταση των ιστορικών καταβολών του φαινομένου στις ΗΠΑ, των εργαλείων αλλά και των οργανωτικών διευθετήσεων σε εθνικό και υπερεθνικό επίπεδο (Ευρωπαϊκή Ένωση). Εξετάζεται επίσης η αμφισβήτηση της κρατικής παρέμβασης και οι πολιτικές της απο-ρύθμισης και κανονιστικής απορρύθμισης.

210 Τοπική Αυτοδιοίκηση

Διδάσκων: Ν.-Κ. Χλέπας

Πρόκειται για μάθημα εμβάθυνσης στους θεσμούς και την πολιτική της τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης με ιδιαίτερη έμφαση στη συγκριτική προσέγγιση των θεσμών αυτών στον Ευρωπαϊκό χώρο.

Το μάθημα αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητριών/ητών με την προβληματική της τοπικής αυτοδιοίκησης και ιδίως με τις μεταρρυθμιστικές δυναμικές που έχουν αναπτυχθεί τις τελευταίες δεκαετίες στις ευρωπαϊκές χώρες, μέσα από την αξιοποίηση της ελληνικής και διεθνούς βιβλιογραφίας, αλλά και μέσα από την εκπόνηση σχετικών εργασιών για επίκαιρα θέματα. Η θεματολογία των εργασιών επιλέγεται με τρόπο που να συνδυάζει την εμβάθυνση σε συγκεκριμένες πτυχές της αυτοδιοίκησης με θεωρητικές προσεγγίσεις και τον γενικότερο επιστημονικό διάλογο για τους πολιτικούς και διοικητικούς θεσμούς, τις σχέσεις τους με τους πολίτες και την κοινωνία, αλλά και τον ρόλο τους στη σύγχρονη δημοκρατία.

211 Θεσμοί και Πολιτικές Προστασίας του Περιβάλλοντος

Διδάσκουσα: Γ. Γιαννακούρου

Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζονται η γένεση, η εξέλιξη και η σύγχρονη ταυτότητα της πολιτικής περιβάλλοντος, καθώς και οι φορείς και τα βασικά μέσα άσκησης της. Συναφώς, εξετάζεται και η σχέση, αλληλεξάρτηση και όσμωση μεταξύ διεθνών, ευρωπαϊκών και εθνικών θεσμών περιβαλλοντικής προστασίας, στο πλαίσιο, ιδίως, της ελληνικής περίπτωσης.

Μέσα από την αξιοποίηση της ελληνικής και διεθνούς βιβλιογραφίας, αλλά και μέσα από την εκπόνηση εργασιών για επίκαιρα θέματα του δικαίου και της πολιτικής περιβάλλοντος που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον από πλευράς νομοθετικών ή και νομολογιακών εξελίξεων και τα οποία προσφέρονται για την ανάπτυξη σχετικού επιστημονικού διαλόγου, επιδιώκεται η εξοικείωση των φοιτητριών/ητών με βασικές έννοιες, αρχές και εργαλεία του δικαίου περιβάλλοντος καθώς και η κριτική αποτίμηση της εφαρμογής των σχετικών πολιτικών στην Ελλάδα.

220 Επίκαιρα Θέματα Δημόσιας Διοίκησης

Διδάσκοντες: Αντ. Μακροδημήτρης, Μ.-Ηλ. Πραβίτα

Η δημόσια διοίκηση ως ορατή έκφραση των μετεξελίξεων του σύγχρονου κράτους βρίσκεται σε διαδικασία διαρκούς αναζήτησης νέων μορφών και εργαλείων δράσης. Οι σχέσεις της με την πολιτική, την κοινωνία, το ευρωπαϊκό και διεθνές περιβάλλον της αλλά και σειρά προκλήσεων (οικονομική ανάπτυξη, μετανάστευση, δημογραφικό ζήτημα, κλιματική αλλαγή, κ.λπ.) απαιτούν ευελιξία και αυξημένη ικανότητα προσαρμογής και ανταπόκρισης. Το μάθημα εξετάζει διάφορες όψεις της ικανότητάς

της να ανταποκριθεί στις προκλήσεις με αναφορά σε επίκαιρα ζητήματα της ελληνικής και ευρωπαϊκής πολιτικής.

Ιδιαίτερη σημασία καταλαμβάνουν πλέον θέματα διαφάνειας και ποιότητας στα πεδία του διοικητικώς πράττειν, τα οποία συνάπτονται με γενικότερα ερωτήματα και προβληματισμούς ηθικής αντίληψης και δεοντολογίας στη διοίκηση και την πολιτική. Σε αυτά επιχειρείται να δοθεί μια βαρύτητα κατά την ανάπτυξη των σχετικών επιχειρημάτων στη διδασκαλία του μαθήματος.

214 Επίκαιρα Θέματα Δημοσίου Δικαίου

Διδάσκων: Ιωάν. Τασόπουλος

Το μάθημα δίδει έμφαση σε επίκαιρα θέματα του ευρωπαϊκού και ελληνικού δημοσίου δικαίου που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον από πλευράς νομοθετικών ή και νομολογιακών εξελίξεων και τα οποία προσφέρονται για την ανάπτυξη πρωτότυπου επιστημονικού διαλόγου. Μπορεί να περιλαμβάνει δύο ή και περισσότερες θεματικές ενότητες, ενώ η αιχμή του μπορεί να διαφοροποιείται σε κάθε ακαδημαϊκό έτος ανάλογα με τις τρέχουσες εξελίξεις στο πεδίο του δημοσίου δικαίου. Το μάθημα μπορεί να εμπλουτίζεται με τη συμμετοχή προσκεκλημένων με εμπειρία σε ειδικότερα ζητήματα της εκάστοτε θεματικής.

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023, το περιεχόμενο του μαθήματος θα έχει ως ακολούθως: Η φιλελεύθερη δημοκρατία και η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση στις αρχές του 21^{ου} αιώνα.

215 Επίκαιρα Θέματα Δημόσιας Πολιτικής

(δεν προσφέρεται κατά την τρέχουσα ακαδημαϊκή χρονιά)

Αντικείμενο του μαθήματος συνιστά η διερεύνηση βασικών ζητημάτων που ανακύπτουν στη σφαίρα της δημόσιας πολιτικής. Για τον σκοπό αυτόν σε κάθε ακαδημαϊκό έτος προγραμματίζεται, μεταξύ άλλων, η πραγματοποίηση διαλέξεων από προσκεκλημένους που έχουν άμεση γνώση και εμπειρία στα συγκεκριμένα θέματα διοικητικής επιστήμης που πραγματεύεται το μάθημα.

Ειδικότερα, κύρια επιδίωξη είναι να αναδειχθούν τα προβλήματα που απορρέουν από την ιστορία των μεταρρυθμίσεων στην Ελλάδα κατά τις διάφορες φάσεις σχηματισμού του κρατικού μηχανισμού από την εθνική απελευθέρωση και μετά, καθώς και τα θέματα σχεδίασης και εφαρμογής της πρόσφορης στρατηγικής για μια διοικητική και οργανωτική μεταρρύθμιση.

Τα αναλυτικά περιγράμματα των μαθημάτων βρίσκονται αναρτημένα στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ: <http://dddp.pspa.uoa.gr/programma-spojdwn.html>

13. Ηλεκτρονική τάξη

Πρόκειται για ένα ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης ηλεκτρονικών μαθημάτων που υποστηρίζει την υπηρεσία ασύγχρονης τηλεκαίδευσης στο ΕΚΠΑ. Η πρόσβαση στην υπηρεσία γίνεται με τη χρήση ενός απλού φυλλομετρητή (web-browser) δίχως την απαίτηση εξειδικευμένων τεχνικών γνώσεων.

Οι θεματικές ενότητες των μαθημάτων, η μορφή διεξαγωγής των παραδόσεων, τα κριτήρια και ο τρόπος αξιολόγησης της απόδοσης των φοιτητριών/τών, η προτεινόμενη βιβλιογραφία αναρτώνται από τις διδάσκουσες και τους διδάσκοντες στην πλατφόρμα της η-τάξης: <https://eclass.uoa.gr>

14. Συνοπτικά βιογραφικά σημειώματα μελών ΔΕΠ

ΓΕΩΡΓΙΑ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΡΟΥ

Αποφοίτησε από το Τμήμα Νομικής του Πανεπιστημίου Αθηνών το 1984, με άριστα. Συνέχισε τις μεταπτυχιακές της σπουδές στο Institut d'Urbanisme de Paris του Πανεπιστημίου Paris XII απ' όπου έλαβε μεταπτυχιακό δίπλωμα (DEA) στη Χωροταξία Πολεοδομία το 1985 και διδακτορικό δίπλωμα το 1990. Είναι Δικηγόρος Αθηνών από το 1986.

Διδάσκει μαθήματα υποχρεωτικά και ειδικής επιλογής που αφορούν την εισαγωγή στο δίκαιο, το δίκαιο περιβάλλοντος και το δίκαιο και τους θεσμούς χωροταξίας και πολεοδομίας. Έχει διδάξει στο Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, στο Τμήμα Αστικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Παντείου Πανεπιστημίου και στην Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης. Συμμετέχει σε ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματα και διεθνή δίκτυα συνεργασίας που αφορούν τη συγκριτική ανάλυση των συστημάτων χωρικού σχεδιασμού, τη μητροπολιτική διακυβέρνηση και το πολεοδομικό δίκαιο και τα δικαιώματα ιδιοκτησίας. Έχει διατελέσει Διευθύντρια του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Δημόσιο Δίκαιο και Δημόσια Πολιτική».

Έχει δημοσιεύσει και επιμεληθεί βιβλία, μόνη ή σε συνεργασία με άλλους συγγραφείς, κεφάλαια σε ξενόγλωσσους και ελληνόγλωσσους συλλογικούς τόμους καθώς και άρθρα στα επιστημονικά περιοδικά European Planning Studies, Planning Practice and Research, disP-The Planning Review, Global Studies Law Review, Περιβάλλον και Δίκαιο, Νόμος και Φύση, Ευρωπαϊών Πολιτεία, Εφαρμογές Δημοσίου Δικαίου, ΤΟΠΟΣ. Μεταξύ των δημοσιεύσεων της περιλαμβάνονται μελέτες που αφορούν την ευρωπαϊκή χωροταξία, τα εργαλεία περιβαλλοντικής διακυβέρνησης, τον εξευρωπαϊσμό των εθνικών συστημάτων χωρικού σχεδιασμού, τη νομοθεσία για την προστασία και διαχείριση των παράκτιων περιοχών, την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, τα πολεοδομικά εργαλεία για την αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας και τις δεσμεύσεις της ιδιοκτησίας για πολεοδομικούς και περιβαλλοντικούς σκοπούς.

Είναι μέλος των ακόλουθων επιστημονικών ενώσεων: Ελληνική Εταιρεία Δικαίου

Περιβάλλοντος, Επιστημονική Εταιρεία Δικαίου Πολεοδομίας και Χωροταξίας, Ελληνική Ένωση Ευρωπαϊκού Δικαίου, Σύλλογος Ελλήνων Πολεοδόμων και Χωροτακτών, Platform of Experts in Planning Law, International Academic Association on Planning, Law and Property Rights. Από το 1997 διευθύνει το επιστημονικό περιοδικό «Περιβάλλον και Δίκαιο» (Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη).

Είναι μέλος της Ειδικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής για τη σύνταξη Κώδικα Χωροταξίας και Πολεοδομίας.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΑΚΡΥΔΗΜΗΤΡΗΣ

Σπούδασε νομικά και πολιτικές επιστήμες στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και πραγματοποίησε μεταπτυχιακές σπουδές (LLM και Phd) με υποτροφία του ΙΚΥ στο London School of Economics and Political Science και στο University College του Πανεπιστημίου Λονδίνου. Ως υπότροφος του ιδρύματος Fulbright διετέλεσε το 1992 επισκέπτης ερευνητής (Research Fellow) στο Πανεπιστήμιο Princeton των ΗΠΑ. Έχει δε πραγματοποιήσει μελέτες και διαλέξεις στα Πανεπιστήμια Cambridge και Λονδίνου της Αγγλίας.

Από το 1985 διδάσκει στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Πανεπιστημίου Αθηνών: αρχικά ως ειδικός επιστήμων, από το 1988 ως Επίκουρος Καθηγητής Διοικητικής Επιστήμης, κατά το χρονικό διάστημα 1992-98 ως Αναπληρωτής Καθηγητής και έκτοτε ως Καθηγητής. Έχει διατελέσει διευθυντής του Τομέα Διοικητικής Επιστήμης και Δημοσίου Δικαίου, καθώς και του Εργαστηρίου Διοικητικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Έχει αποτελέσει μέλος επιτροπών εμπειρογνομόνων για θέματα δημόσιας διοίκησης στην Ελλάδα και το εξωτερικό, αντιπρόεδρος του Ελληνικού Ινστιτούτου Διοικητικών Επιστημών, μέλος της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, του Επιστημονικού Συμβουλίου του Διεθνούς Ινστιτούτου Διοικητικών Επιστημών και της Εκδοτικής Επιτροπής της Διεθνούς Επιθεώρησης Διοικητικών Επιστημών, όπως και της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων για τη Δημόσια Διοίκηση του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Επίσης, έχει διατελέσει Σύμβουλος Πρωθυπουργού (2004-2009), Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της δημόσιας τηλεόρασης (2014) και (υπηρεσιακός) Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης (2015).

Έχει γράψει μελέτες και άρθρα για ζητήματα διοίκησης και διακυβέρνησης, δημόσιας πολιτικής, πολιτικής και διοικητικής ιστορίας, πολιτικής και κοινωνικής θεωρίας. Στα ερευνητικά του ενδιαφέροντα συγκαταλέγονται τα θέματα της μεταρρύθμισης του κράτους, της πολιτικής ηγεσίας και της ηθικής στη δημόσια διοίκηση και την πολιτική. Ασχολείται συστηματικά και με τη λογοτεχνία.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΕΤΑΞΑΣ

Σπούδασε Νομικά στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και αποφοίτησε με το βαθμό Άριστα. Ολοκλήρωσε τις διδακτορικές του σπουδές στη Νομική Σχολή του Ελεύθερου Πανεπιστημίου του Βερολίνου επίσης με το βαθμό Άριστα μετ' επαίνου ("summa cum laude") έχοντας λάβει υποτροφία αριστείας από το Γερμανικό Κράτος (DAAD).

Εξελέγη Λέκτορας Ευρωπαϊκού Δικαίου στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Πανεπιστημίου Αθηνών, το 2017 εξελέγη παμψηφεί Επίκουρος Καθηγητής, το δε 2021 Αναπληρωτής Καθηγητής του Τμήματος ΠΕΔΔ. Έχει αναπτύξει εκτενή διδακτική δραστηριότητα σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο σε ελληνικά και ξένα ΑΕΙ. Από το 2017 είναι επισκέπτης Καθηγητής σε ανώτερα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών στο Πανεπιστήμιο του Βερολίνου (TU Berlin).

Είναι Δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω. Έχει εκτενές δημοσιευμένο επιστημονικό έργο αποτελούμενο από μονογραφίες, άρθρα και γνωμοδοτήσεις στην ελληνική, αγγλική αλλά και γερμανική γλώσσα, ενώ έχει συμμετάσχει σε πλήθος ελληνόγλωσσων και ξενόγλωσσων συλλογικών τόμων. Είναι Πρόεδρος του Ελληνικού Ινστιτούτου Ενεργειακής Ρύθμισης και του Ελληνικού Ινστιτούτου Κρατικών Ενισχύσεων, Γραμματέας της Ένωσης Επιστημόνων Ευρωπαϊκών Σπουδών, ενώ παράλληλα είναι μέλος σε πολλές επιστημονικές και επαγγελματικές ενώσεις, όπως η Γερμανοελληνική Ένωση Νομικών και η Ένωση Ελλήνων Συνταγματολόγων. Είναι, επίσης, μέλος της συντακτικής επιτροπής διαφόρων ελληνικών και διεθνών νομικών περιοδικών στο πεδίο του Ευρωπαϊκού Δικαίου, Κρατικών Ενισχύσεων, Δικαίου Ενέργειας και Δικαίου Ανταγωνισμού.

ΜΑΡΙΑ-ΗΛΙΑΝΑ ΠΡΑΒΙΤΑ

Σπούδασε στη Νομική Σχολή Αθηνών (1996-2001) και παρακολούθησε το ΠΜΣ «Κράτος και Δημόσια Πολιτική» του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, απ' όπου έλαβε τον μεταπτυχιακό της τίτλο το 2002 – υποτροφία ΙΚΥ. Ακολούθησε η εκπόνηση της διδακτορικής της διατριβής στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του ανωτέρω Πανεπιστημίου, την οποία υποστήριξε το 2008, αποκτώντας το διδακτορικό της δίπλωμα με βαθμό άριστα.

Γνωρίζει άριστα την αγγλική, τη γαλλική, τη γερμανική και την ιταλική γλώσσα, κατέχει δε βασική γνώση της ισπανικής.

Τον Ιούλιο 2011 εξελέγη Λέκτορας στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με γνωστικό αντικείμενο «Διοικητική Επιστήμη» (ΦΕΚ διορισμού: Γ' 809/2014), ενώ τον Μάιο 2020 εξελέγη Επίκουρη Καθηγήτρια (ΦΕΚ διορισμού: Γ' 1225/2020). Έχει, επίσης, διδάξει στο Πρόγραμμα Σπουδών Διοίκηση Επιχειρήσεων και Οργανισμών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, στην Ιατρική Σχολή Αθηνών, στο Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, στο Τμήμα Τοπικής

Αυτοδιοίκησης του ΤΕΙ Καλαμάτας, στην Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, και στη Διπλωματική Ακαδημία.

Είναι μέλος, μεταξύ άλλων, του Ελληνικού Ινστιτούτου Διοικητικών Επιστημών, της Ελληνικής Εταιρείας Πολιτικής Επιστήμης, της Ένωσης Ελλήνων Δημοσιολόγων (μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου), της International Political Science Association, του Συνδέσμου για τα Δικαιώματα της Γυναίκας (ταμίας) και της Association des Femmes de l'Europe Méridionale (μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου). Από τον Ιανουάριο 2016 διατελεί αναπληρωματικό μέλος της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου.

Έχει δημοσιεύσει μελέτες ως επί το πλείστον για ζητήματα οργάνωσης και λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης.

Μετέχει στον συντονισμό της έκδοσης του περιοδικού *Επιθεώρηση Διοικητικής Επιστήμης* και επιμελείται της επιστημονικής σειράς 'Διοίκηση και Κοινωνία' των εκδόσεων Σάκκουλα.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΣΠΑΝΟΥ

Καθηγήτρια Διοικητικής Επιστήμης στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Πανεπιστημίου Αθηνών. Σπούδασε Δημόσιο Δίκαιο και Πολιτικές Επιστήμες και έκανε μεταπτυχιακές σπουδές (Université de Picardie) στη Γαλλία (DEA Science Administrative) όπου και έλαβε τον τίτλο του Docteur d'Etat στην Πολιτική Επιστήμη με ειδίκευση στη Διοικητική Επιστήμη (Mention Très Honorable). Στη διάρκεια των σπουδών της έλαβε υποτροφίες από το Ίδρυμα Στασινοπούλου και το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας (NATO). Η διατριβή της τιμήθηκε με επιχορήγηση για έκδοση από το Γαλλικό κράτος.

Διδάσκει στο Τμήμα ΠΕΔΔ του ΕΚΠΑ από το 1989, ενώ δίδαξε και στο Πανεπιστήμιο της Amiens, στο Πανεπιστήμιο του Παρισιού II και στο Πανεπιστήμιο των Βερσαλλιών. Υπήρξε υπότροφος του CNRS/EIE στο Centre des Recherches Administratives, visiting professor στο Government Department του LSE και στο Nuffield College (Oxford). Τον Φεβρουάριο - Ιούλιο 2016 προσεκλήθη ως "Schuman Fellow" στο Robert Schuman Centre for Advanced Studies, Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο της Φλωρεντίας και τον Ιούλιο 2018 ήταν προσκεκλημένη ερευνήτρια της Fondation de la Maison des Sciences de l'Homme (Παρίσι) με υποτροφία της Γαλλικής κυβέρνησης.

Τον Μάιο του 2011 εξελέγη Συνήγορος του Πολίτη από τη Διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής, θέση από την οποία αποχώρησε τον Οκτώβριο του 2015. Από το 2003 έως το 2011 είχε επίσης υπηρετήσει ως Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη.

Υπηρέτησε ως Διευθύντρια του Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Κράτος και Δημόσια Πολιτική», ως Σύμβουλος Σπουδών στο Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και δίδαξε επί πολλά έτη στην Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης. Υπήρξε επιστημονικός σύμβουλος στο υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, και

έχει συμμετάσχει σε διάφορες επιτροπές εμπειρογνομόνων. Συνεργάστηκε επανειλημμένως ως σύμβουλος με τον ΟΟΣΑ σε θέματα δημόσιας διοίκησης.

Υπήρξε πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Πολιτικής Επιστήμης και Μέλος του Steering Committee του European Group of Public Administration, IIAS.

Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα καλύπτουν θέματα δημόσιας διοίκησης και δημοσίων πολιτικών (σχέσεις διοίκησης - πολιτών, διοίκησης - δημοκρατίας, διοικητικές μεταρρυθμίσεις, πολιτικές περιβάλλοντος, κοινωνική πολιτική, διοικητικές διαστάσεις του εξευρωπαϊσμού, κ.λπ.). Συμμετέχει σε ευρωπαϊκά ερευνητικά δίκτυα και έχει ολοκληρώσει τρία ευρωπαϊκά προγράμματα ως επιστημονική υπεύθυνη για την Ελλάδα, καθώς και σειρά ερευνητικών προγραμμάτων στην Ελλάδα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΩΤΗΡΕΛΗΣ

Ο Γιώργος Χ. Σωτηρέλης γεννήθηκε το 1960 στη Θάσο, όπου και τελείωσε το Γυμνάσιο. Σπούδασε νομικά στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και στη συνέχεια επελέγη επιστημονικός συνεργάτης του καθηγητή Αριστόβουλου Μάνεση στο Τμήμα Νομικής του Πανεπιστημίου Αθηνών, υπό την επίβλεψη του οποίου εκπόνησε διδακτορική διατριβή (1988). Στο ΔΕΠ του Πανεπιστημίου Αθηνών εντάχθηκε, ως λέκτορας, το 1988, και από το 2006 είναι καθηγητής. Τα ερευνητικά ενδιαφέροντα και το διδακτικό του έργο καλύπτουν όλο το φάσμα του Συνταγματικού Δικαίου (οργάνωση του κράτους, θεμελιώδη δικαιώματα, συνταγματική ιστορία).

Από το 1988, είναι δικηγόρος στον Άρειο Πάγο και προϊστάμενος του Τμήματος Κοινοβουλευτικών Ερευνών και Μελετών της Βουλής των Ελλήνων. Από το 2009 είναι εκπρόσωπός της Βουλής στο Ευρωπαϊκό Κέντρο Κοινοβουλευτικών Ερευνών και Τεκμηρίωσης [ECPRD], ενώ από το 2012 έως το 2018 διετέλεσε και αιρετό μέλος της Εκτελεστικής του Επιτροπής. Είναι επίσης μέλος του Ομίλου «Αριστόβουλος Μάνεσης» από την ίδρυσή του (2001) και πρόεδρός του από το 2018. Έχει διατελέσει γενικός γραμματέας του Υπουργείου Δικαιοσύνης (1994-1995), μέλος της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (2012-2015) και του Επιστημονικού Συμβουλίου του Ινστιτούτου Τοπικής Αυτοδιοίκησης (2005-2010).

Έχει δημοσιεύσει οκτώ (8) μονογραφίες και μεγάλο αριθμό επιστημονικών άρθρων και συμβολών σε συλλογικούς τόμους.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

Ο Γιάννης Τασόπουλος είναι Καθηγητής Δημοσίου Δικαίου. Έλαβε το 1986 το Πτυχίο Νομικού Τμήματος, Σχολής ΝΟΠΕ Πανεπιστημίου Αθηνών (Άριστα), το 1987 το LL.M από το Duke University School of Law των ΗΠΑ, το 1989 το SJD από το Duke University School of Law.

Το καλοκαίρι του 1988 ήταν υπότροφος στο Fondation Perelman (Φιλοσοφία του Δικαίου) του Ελεύθερου Πανεπιστημίου των Βρυξελλών. Το 2002 έως το 2004 συμμετείχε στην Ομάδα Υποστήριξης του Κυπριακού, ενώ το 2003 ήταν visiting scholar στο Duke University School of Law. Το καλοκαίρι του 2006 δίδαξε στη Γενεύη συγκριτικό συνταγματικό δίκαιο, στο πρόγραμμα Transnational Law που διοργανώνει το Duke University School of Law σε συνεργασία με τη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου της Γενεύης. Τα ερευνητικά ενδιαφέροντά του εκτείνονται, παράλληλα με το δημόσιο δίκαιο, και στη φιλοσοφία του δικαίου και στη συνταγματική ιστορία.

Είναι μέλος του Ομίλου Μάνεση και μέλος του ΔΣ του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου. Είναι δικηγόρος Αθηνών.

Η διατριβή του The Constitutional Problem of Subversive Advocacy in the United States of America and Greece - A Comparison of the Legal Guarantees of Political Speech in Times of Crisis δημοσιεύθηκε το 1993. Η μονογραφία του, Το ηθικοπολιτικό θεμέλιο του Συντάγματος, Δημοσιεύματα Συνταγματικού Δικαίου, δημοσιεύθηκε το 2001. Η κοινωνία και το Σύνταγμα στην Ελλάδα – μεταξύ πολιτικού ενθουσιασμού και ευπρέπειας δημοσιεύθηκε το 2006 και Τα θεσμικά αντίβαρα της εξουσίας και η αναθεώρηση του Συντάγματος το 2007. Η μονογραφία του, Η λαϊκή κυριαρχία και η πρόκληση της αμεροληψίας, δημοσιεύθηκε το 2014 από τις εκδόσεις Κριτική.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ-ΚΟΜΝΗΝΟΣ ΧΛΕΠΑΣ

Ο Νικόλαος-Κομνηνός Χλέπας σπούδασε νομικά στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Στη συνέχεια πραγματοποίησε μεταπτυχιακές σπουδές με υποτροφία του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (IKY) στη Γερμανία (Πανεπιστήμιο Βρέμης) όπου και αναγορεύθηκε Διδάκτορας Νομικών Επιστημών. Η έκδοση της διατριβής του χρηματοδοτήθηκε κατόπιν επιλογής από το Ίδρυμα Nolting-Hauff Stiftung στη Γερμανία. Από το 1993 διδάσκει στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Έχει εργασθεί ως προϊστάμενος της Νομικής Υπηρεσίας του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες. Υπήρξε μέλος της Εθνικής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, μέλος του Επιστημονικού Συμβουλίου του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, καθώς και του Ινστιτούτου Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Διετέλεσε Πρόεδρος του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (2010-2012). Έχει συμμετάσχει σε πολλές νομοπαρασκευαστικές και άλλες επιτροπές ως εμπειρογνώμων, ενώ υπήρξε αντιπρόεδρος της νομοτεχνικής επιτροπής σύνταξης του νόμου «Καλλικράτης». Είναι τακτικό μέλος της Ανεξάρτητης Επιτροπής Εμπειρογνομόνων στο Κογκρέσο των Δήμων και Περιφερειών στο Συμβούλιο της Ευρώπης.

Έχει συμμετάσχει σε μεγάλο αριθμό ελληνικών και διεθνών ερευνητικών προγραμμάτων και μελετών, ενώ άρθρα του έχουν δημοσιευτεί σε ελληνικά και ξένα επιστημονικά περιοδικά και συλλογικούς τόμους. Έχει δημοσιεύσει πέντε ατομικές και επτά συλλογικές μονογραφίες ενώ έχει επιμεληθεί εννέα συλλογικούς τόμους.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΑΚΗΣ

Γεννήθηκε το 1960 στην Αθήνα. Το 1983 απεφοίτησε από το Τμήμα Νομικής Αθηνών. Το 1989 ανακηρύχθηκε διδάκτορας του ίδιου Τμήματος με τον βαθμό «Άριστα». Από το 1986 είναι δικηγόρος, μέλος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών. Κατά την περίοδο 1990-1991 εργάστηκε στην Ειδική Νομική Υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών. Το 1991 εξελέγη Λέκτορας στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης, το 1995 Επίκουρος Καθηγητής, το 1999 Αναπληρωτής Καθηγητής και το 2003 Καθηγητής.

Το έργο του αποτελείται από 150 περίπου δημοσιεύσεις (μονογραφίες, εγχειρίδια, μελέτες και σχόλια στη νομολογία) και υπάγεται στο πεδίο του Διοικητικού Δικαίου, της Διοικητικής Δικονομίας και των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

Διετέλεσε μέλος της Κεντρικής Επιτροπής Κωδικοποίησης της νομοθεσίας και μέλος της Διοικούσας Επιτροπής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, καθώς και μέλος του εκπαιδευτικού προσωπικού του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης.

Τα αναλυτικά βιογραφικά σημειώματα των μελών ΔΕΠ και οι ώρες ακρόασης βρίσκονται αναρτημένα στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ:
<http://dddp.pspa.uoa.gr/an8rwpino-dynamiko/didaskontes.html>

15. Χρήσιμοι διαδικτυακοί τόποι

Ακαδημαϊκή ταυτότητα

<https://academicid.minedu.gov.gr>

Ψηφιακές παροχές

https://www.uoa.gr/el/foitites/ilektronikes_ypiresies/psifiakes_paroches/

Συνήγορος του Φοιτητή

https://www.uoa.gr/foitites/paroches_drastiriotites/synigoros_toy_foititi/

Συμβουλευτικές υπηρεσίες

https://www.uoa.gr/foitites/symboylevtikes_ypiresies/

Γραφείο Διασύνδεσης

<https://www.career.uoa.gr/ypiresies/>

Διδασκαλείο ξένων γλωσσών

<http://www.didaskaleio.uoa.gr/>

Πολιτιστικός όμιλος φοιτητών

https://www.uoa.gr/foitites/paroches_drastiriotites/politistikos_omilos_foititon/